

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 92/16

Λουξεμβούργο, 8 Σεπτεμβρίου 2016

Απόφαση στην υπόθεση C-160/15
GS Media BV κατά Sanoma Media Netherlands BV,
Playboy Enterprises International Inc.,
Britt Geertruida Dekker

Η τοποθέτηση σε ιστότοπο υπερσυνδέσμου προς έργα προστατευόμενα από το δικαίωμα του δημιουργού και δημοσιευθέντα σε άλλον ιστότοπο χωρίς την άδεια του δημιουργού δεν συνιστά «παρουσίαση στο κοινό» όταν το πρόσωπο που τοποθετεί τον εν λόγω σύνδεσμο ενεργεί για μη κερδοσκοπικό σκοπό και χωρίς να γνωρίζει τον παράνομο χαρακτήρα της δημοσίευσης των οικείων έργων

Αντιθέτως, αν οι υπερσύνδεσμοι αυτοί παρέχονται για κερδοσκοπικό σκοπό, η γνώση του παράνομου χαρακτήρα της δημοσίευσης στον άλλον ιστότοπο θα πρέπει να τεκμαίρεται.

Η GS Media εκμεταλλεύεται τον ιστότοπο GeenStijl, στον οποίο αναρτώνται, σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχει η εν λόγω ιστοσελίδα, «ειδήσεις, σκανδαλιστικές αποκαλύψεις και δημοσιογραφική έρευνα σχετικά με διασκεδαστικά θέματα σε παιχνιδιάρικο τόνο» και ο οποίος αποτελεί έναν εκ των δέκα δημοφιλέστερων ιστότοπων επικαιρότητας στις Κάτω Χώρες. Το 2011, η GS Media δημοσίευσε ένα άρθρο και έναν υπερσύνδεσμο ο οποίος παρέπεμπε τους αναγνώστες σε αυστραλιανό ιστότοπο όπου ήταν διαθέσιμες φωτογραφίες της Britt Geertruida Dekker. Οι φωτογραφίες αυτές είχαν δημοσιευτεί στον αυστραλιανό ιστότοπο χωρίς τη συναίνεση της Sanoma, εκδότριας του μηνιαίου περιοδικού Playboy η οποία είναι κάτοχος των δικαιωμάτων δημιουργού των επίμαχων φωτογραφιών. Παρά τις οχλήσεις της Sanoma, η GS Media αρνήθηκε να αποσύρει τον επίμαχο υπερσύνδεσμο. Όταν ο αυστραλιανός ιστότοπος απέσυρε τις φωτογραφίες κατόπιν σχετικής αίτησης της Sanoma, η GeenStijl δημοσίευσε νέο άρθρο το οποίο περιείχε και αυτό έναν υπερσύνδεσμο προς άλλον ιστότοπο, από τον οποίο ήταν δυνατή η πρόσβαση στις εν λόγω φωτογραφίες. Και ο τελευταίος αυτός ιστότοπος ικανοποίησε το αίτημα της Sanoma για απόσυρση των φωτογραφιών. Στην πλατφόρμα επικοινωνίας του ιστότοπου GeenStijl, οι χρήστες του τοποθέτησαν εν συνεχεία νέους συνδέσμους που οδηγούσαν σε άλλους ιστοτόπους στους οποίους ήταν διαθέσιμες οι επίμαχες φωτογραφίες.

Κατά τη Sanoma, η GS Media προσέβαλε το δικαίωμα δημιουργού. Επιληφθέν κατ' αναίρεση, το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) υποβάλλει συναφώς αίτηση προδικαστικής απόφασης στο Δικαστήριο. Συγκεκριμένα, δυνάμει οδηγίας της Ένωσης, κάθε πράξη παρουσίασης έργου προς το κοινό πρέπει να πραγματοποιείται με την άδεια του κατόχου του δικαιώματος του δημιουργού¹. Εντούτοις, το Hoge Raad επισημαίνει ότι στο διαδίκτυο καθίσταται προσβάσιμη πληθώρα έργων που δημοσιοποιήθηκαν χωρίς άδεια του κατόχου του δικαιώματος του δημιουργού. Για τον φορέα εκμετάλλευσης ενός ιστότοπου δεν θα είναι πάντοτε εύκολο να εξακριβώσει αν ο δημιουργός έχει δώσει την άδειά του.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, δυνάμει της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν ώστε να παρέχεται στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους. Ταυτοχρόνως, η οδηγία αυτή αποβλέπει στη διατήρηση μιας κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ, αφενός, του συμφέροντος των κατόχων δικαιωμάτων του δημιουργού και, αφετέρου, της προστασίας των συμφερόντων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των χρηστών προστατευομένων

¹ Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10).

αντικειμένων, ειδικότερα δε της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης, καθώς και του γενικού συμφέροντος.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία του βάσει της οποίας η έννοια της «παρουσίασης στο κοινό» συνεπάγεται κατά περίπτωση εκτίμηση, στο πλαίσιο της οποίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πλείονα παραπληρωματικά κριτήρια. Μεταξύ των κριτηρίων αυτών περιλαμβάνεται ειδικότερα, πρώτον, ο ηθελημένος χαρακτήρα της παρέμβασης. Έτσι, ο χρήστης προβαίνει σε πράξη παρουσίασης οσάκις παρεμβάλλεται, με πλήρη επίγνωση των συνεπειών της συμπεριφοράς του, για να παράσχει στους πελάτες του πρόσβαση σε προστατευόμενο έργο. Δεύτερον, η έννοια του «κοινού» αναφέρεται σε έναν απροσδιόριστο αριθμό δυνητικών αποδεκτών, ενώ εξάλλου προϋποθέτει και έναν αρκετά μεγάλο αριθμό προσώπων. Τρίτον, έχει σημασία αν μια παρουσίαση στο κοινό έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η προγενέστερη νομολογία του² αφορούσε μόνον την τοποθέτηση υπερσυνδέσμων προς έργα ελευθέρως διαθέσιμα σε άλλον ιστότοπο με τη συναίνεση του δικαιούχου και ότι, ως εκ τούτου, από τη νομολογία αυτή δεν μπορεί να συναχθεί ότι η τοποθέτηση τέτοιων υπερσυνδέσμων εκφεύγει αυτομάτως της έννοιας της «παρουσίασης στο κοινό» όταν τα επίμαχα έργα έχουν δημοσιευτεί στον άλλον ιστότοπο χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου.

Εντούτοις, όσον αφορά την τελευταία αυτή περίπτωση, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το διαδίκτυο έχει ιδιαίτερη σημασία για την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης καθώς και ότι οι υπερσύνδεσμοι συμβάλλουν στην ορθή του λειτουργία καθώς και στην ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών. Εκτός αυτού, το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι ενδέχεται να αποδειχθεί δύσκολο, ιδιαίτερος για τους ιδιώτες που επιθυμούν να τοποθετήσουν τέτοιους συνδέσμους, να εξακριβωθεί αν πρόκειται για προστατευμένα έργα και, αναλόγως της περίπτωσης, αν οι κάτοχοι των δικαιωμάτων δημιουργού των έργων αυτών έχουν επιτρέψει τη δημοσίευσή τους στο διαδίκτυο.

Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών, το Δικαστήριο κρίνει ότι, για την κατά περίπτωση εκτίμηση της «παρουσίασης στο κοινό», πρέπει, όταν η τοποθέτηση σε ιστότοπο ενός υπερσυνδέσμου προς έργο ελευθέρως διαθέσιμο σε άλλον ιστότοπο πραγματοποιείται από πρόσωπο το οποίο, πράττοντας τούτο, δεν επιδιώκει κερδοσκοπικό σκοπό, να λαμβάνεται υπόψη η περίπτωση ότι το πρόσωπο αυτό δεν γνωρίζει, και δεν μπορεί ευλόγως να γνωρίζει, ότι το οικείο έργο είχε δημοσιευθεί στο διαδίκτυο χωρίς την άδεια του κατόχου των δικαιωμάτων δημιουργού. Πράγματι, το πρόσωπο αυτό δεν ενεργεί κατά κανόνα με απόλυτη επίγνωση των συνεπειών της συμπεριφοράς του προκειμένου να παράσχει σε τρίτους πρόσβαση σε έργο παρανόμως δημοσιευθέν στο διαδίκτυο.

Αντιθέτως, όταν αποδεικνύεται ότι το πρόσωπο αυτό γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι ο υπερσύνδεσμος που τοποθέτησε παρέχει πρόσβαση σε έργο παρανόμως δημοσιευθέν, για παράδειγμα λόγω του ότι ενημερώθηκε σχετικά από τους κατόχους του δικαιώματος του δημιουργού, τότε πρέπει να γίνει δεκτό ότι η τοποθέτηση του συνδέσμου αυτού συνιστά «παρουσίαση στο κοινό». Το ίδιο ισχύει στην περίπτωση κατά την οποία ο σύνδεσμος αυτός παρέχει στους χρήστες τη δυνατότητα να παρακάμψουν περιοριστικά μέτρα που έχει λάβει ο ιστότοπος στον οποίο βρίσκεται το προστατευόμενο έργο προκειμένου να περιοριστεί η πρόσβαση του κοινού στους συνδρομητές του και μόνον.

Επιπλέον, όταν η τοποθέτηση υπερσυνδέσμων γίνεται για κερδοσκοπικό σκοπό, ευλόγως αναμένεται από το πρόσωπο που την πραγματοποιεί ότι θα προβεί στους αναγκαίους ελέγχους ώστε να βεβαιωθεί ότι το οικείο έργο δεν έχει δημοσιευτεί παρανόμως. Ως εκ τούτου, θεωρείται κατά τεκμήριο ότι η τοποθέτηση των υπερσυνδέσμων πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επίγνωση τόσο του γεγονότος ότι το έργο είναι προστατευόμενο όσο και του ενδεχομένου ο κάτοχος του δικαιώματος του δημιουργού να μην έχει επιτρέψει τη δημοσίευσή του στο διαδίκτυο. Υπό τις περιστάσεις αυτές, και υπό τον όρο ότι το ανωτέρω τεκμήριο δεν ανατρέπεται, η πράξη που συνίσταται στην τοποθέτηση υπερσυνδέσμου προς έργο παρανόμως δημοσιευθέν στο διαδίκτυο αποτελεί «παρουσίαση στο κοινό».

² Απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Svensson κ.λπ. (C-466/12)· διάταξη της 21ης Οκτωβρίου 2014, BestWater International (C-348/13, μη δημοσιευθείσα).

Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η GS Media τοποθέτησε τους υπερσυνδέσμους προς τα αρχεία που περιείχαν τις φωτογραφίες για κερδοσκοπικό σκοπό καθώς και ότι η Sanoma δεν είχε επιτρέψει τη δημοσίευση των φωτογραφιών αυτών στο διαδίκτυο. Επιπλέον, όπως προκύπτει από την εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών που περιλαμβάνει η απόφαση του Hoge Raad, η GS Media γνώριζε τον παράνομο χαρακτήρα της δημοσίευσης, οπότε δεν μπορεί να ανατρέψει το τεκμήριο ότι η τοποθέτηση των επίμαχων συνδέσμων πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επίγνωση του παράνομου χαρακτήρα της εν λόγω δημοσίευσης. Κατά συνέπεια, και υπό την επιφύλαξη των επαληθεύσεων που απόκειται στο Hoge Raad να πραγματοποιήσει, η GS Media, στο μέτρο που τοποθέτησε τους επίμαχους συνδέσμους, προέβη σε «παρουσίαση στο κοινό».

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582